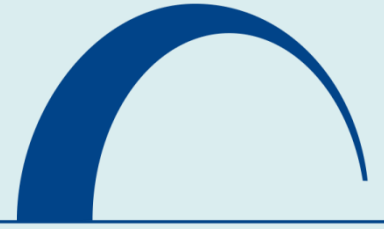

Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid

Herintredende vrouwen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

7 december 2015

Stéphane Thys
Coördinator
Directeur

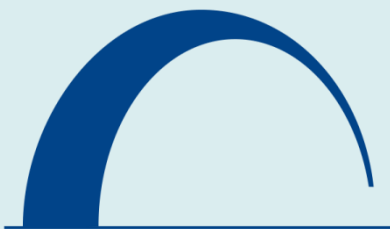
OVERZICHT

- Inleiding
- Het begrip “herintredende vrouwen”; meervoudige definities
- Herintredende vrouwen versus uittredende vrouwen
- Poging tot kwantificering en Brusselse context
- De specifieke problematiek van herintredende vrouwen
- Mogelijke acties en concrete maatregelen

INLEIDING

- Waarom ons interesseren in herintredende vrouwen?
- Context van de oorsprong van de problematiek bij Actiris
- Moeilijk identificeerbaar (geen statuut) en kwantificeerbaar
- Obstakels op de weg naar werk: onder het niveau werken door de periode van inactiviteit en negatief vooroordeel van de rekruteerders
- Herintredende vrouwen als specifiek voorbeeld van aanhoudende genderongelijkheid

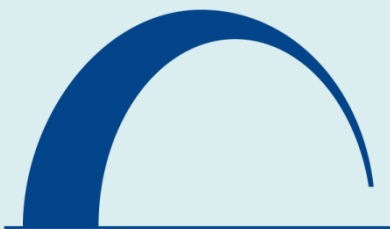

HISTORIEK: ontstaan van de kwestie van de herintredende vrouwen

Koninklijk besluit van 1989 tot uitvoering van de programmawet van december 1988: Uitbreiding van de notie risicogroep:

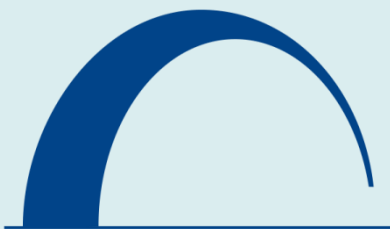
“... de werkzoekende die op de arbeidsmarkt wenst her in te treden en die gelijktijdig voldoet aan de volgende voorwaarden:

- geen werkloosheidsuitkeringen of loopbaanonderbrekingsuitkeringen genoten heeft gedurende de periode van 3 jaar die zijn indienstneming voorafgaat
- geen beroepsactiviteit verricht heeft gedurende de periode van 3 jaar die zijn indienstneming voorafgaat
- voor de periode van 3 jaar voorzien in 1° en 2°, zijn beroepsactiviteit onderbroken heeft, ofwel nooit een dergelijke activiteit begonnen is.”

HISTORIEK: oorsprong van de term “herintredende vrouwen”

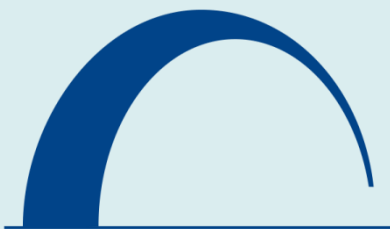
- De term “herintredende vrouwen” wordt in 1990 voor het eerst in de mond genomen door twee onderzoekster (Tine Van Regenmortel en Rita Vanderloo)
- In die tijd schatte deze studie dat zo'n 28 tot 38% van de huisvrouwen werkzoekende huisvrouwen waren
- De studie van de KUL concludeerde dat de herintredende vrouwen een verborgen vorm van werkloosheid waren en een risicogroep “als geen ander” vormden

Poging tot definiëring van de herintredende vrouwen (1)

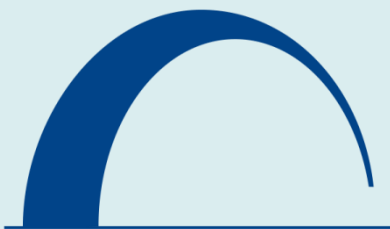
Meerdere definities volgens de institutionele context en het onderzoek

- Vrouwen die over het algemeen op vrijwillige basis hun beroepsloopbaan om familiale redenen hebben onderbroken en die op de arbeidsmarkt willen herintegreren
 - ↳ Geen indicatie over de duur van de afwezigheid op de arbeidsmarkt
 - ↳ Uitsluiting van later « inkomende » vrouwen
 - ↳ Uitsluiting van de langdurig werkloze vrouwen
 - ↳ Uitsluiting van ex-werkzoekende vrouwen

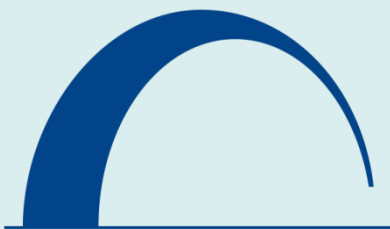
Poging tot definiëring van de herintredende vrouwen (2)

- Gegevens EAK: IAB-werkloze vrouwen tussen 25 en 49 jaar die 1 jaar voor de **EAK-enquête** werkloos waren (het huishouden deden)
- Sommige studies zoals die van Dieu en Delhaye vermelden in hun definitie van herintredende vrouwen de notie van langdurige werkloosheid
- Om onder de noemer “herintredende vrouw” te vallen, die niets anders is dan een niet-geïdentificeerde werkzoekende vrouw, moet de vrouw beantwoorden aan de criteria die het IAB gebruikt om een werkloze te definiëren, nl.
 - ↳ niet werken
 - ↳ beschikbaar zijn
 - ↳ werk zoeken

Poging tot definiëring van de herintredende vrouwen (3)

- Herintredende vrouwen versus intredende vrouwen
- De herintredende vrouw wordt vaak voorgesteld als een vrouw met een diploma die haar beroepsactiviteit heeft onderbroken, vaak om familiale redenen, maar daarna heeft besloten om opnieuw de arbeidsmarkt te betreden. De Brusselse realiteit beperkt zich echter niet tot dit geval alleen. Verre daarvan zelfs.
- Er is geen enkele diplomavereiste

Poging tot definiëring van de herintredende vrouwen (4)

Worden dus niet als herintredende vrouwen beschouwd:

- de vrouwen die net na hun studies de arbeidsmarkt betreden
- de vrouwen die na ouderschapsverlof of een loopbaanonderbreking terugkeren
- de langdurig werkloze vrouwen (cf. studie van Dieu)

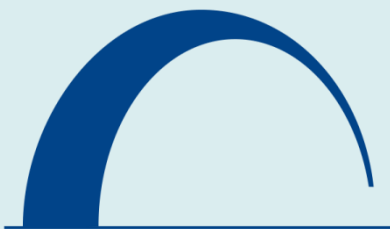
Overzicht van de modaliteiten en de redenen om op de arbeidsmarkt terug te keren (uittreksel A-M Dieu en Delhaye, 2009)

- Familiale redenen
 - ↳ Kinderopvang en/of opvoeding van de kinderen
 - ↳ Niet mogelijk om privé- en beroepsleven op elkaar af te stemmen
- Verhuizing naar het buitenland
- Familietraditie
- “Navolgen van de wens van de echtgenoot”
- Verlangen om tijd met haar pasgeboren kind door te brengen
- Tekort aan opvangplaatsen voor kinderen van 0-3 jaar (cf. resultaten van de barometer van de Gezinsbond)
- Omgaan met de schooluren
- Verzorging van naasten

Overzicht van de redenen om de arbeidsmarkt opnieuw te betreden

- Wens om de ondergewaarde rol van huisvrouw achter zich te laten
 - ↳ kind dat naar de lagere of secundaire school gaat
- Financiële noodzaak (scheiding of geldproblemen van de echtgenoot)
- Kans om zich opnieuw op de arbeidsmarkt in te schakelen nadat de levensomstandigheden zijn geëvolueerd of gewijzigd (terugkeer uit het buitenland, plaats beschikbaar in de crèche enz.)

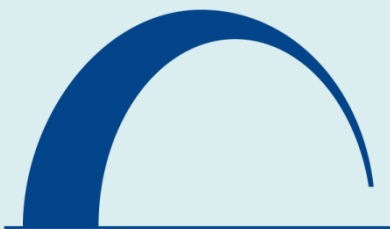

Herintredende vrouwen: modaliteiten van de beroeps(her)inschakeling (1)

Welke soort terugkeer?

- ↳ Gedwongen terugkeer
 - Financiële problemen
 - Niet georganiseerd
 - Werk aanvaarden dat geen verband houdt met de ambities en/of vaardigheden

- ↳ Gewenste terugkeer → voorbereid, gepland
 - Vaak geen financiële verplichting

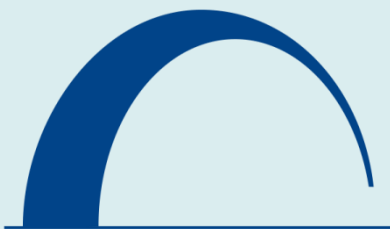

Herintredende vrouwen: modaliteiten van de beroeps(her)inschakeling (2)

- ↳ Bevorderende factoren voor terugkeer
 - Deelname aan vrijwilligersactiviteiten
 - Voorbereiding van de terugkeer d.m.v. een opleiding
 - Sociaal netwerk gecreëerd en/of uitgebreid
 - Artistieke en/of ambachtelijke creaties

 - Tijdelijk werk, niet aangegeven werk
 - Proces terug op de reguliere arbeidsmarkt

- ↳ Deeltijdse terugkeer

Mogelijkheden tot beroepsomschakeling

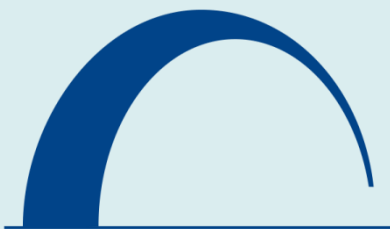
(Anne-Marie Dieu en Christine Delhayé, 2005)

De volledige omscholing

- Voor dit soort terugkeer moet over het algemeen een nieuwe opleiding worden gevolgd of werd gedurende de afwezigheidsperiode een opleiding gevolgd

De gedeeltelijke omscholing

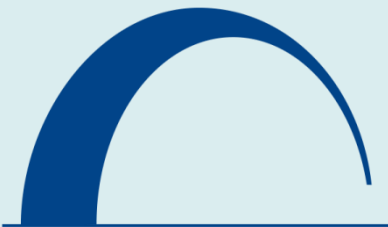
- Dit zijn de vrouwen die van beroep veranderen, maar in een aanverwante sector blijven en opleidingen volgen die bij de periode vóór hun afwezigheid aansluiten
- Hun terugkeer op de arbeidsmarkt brengt vaak een verandering van statuut met zich mee: loontrekker => zelfstandige (1 op 4)

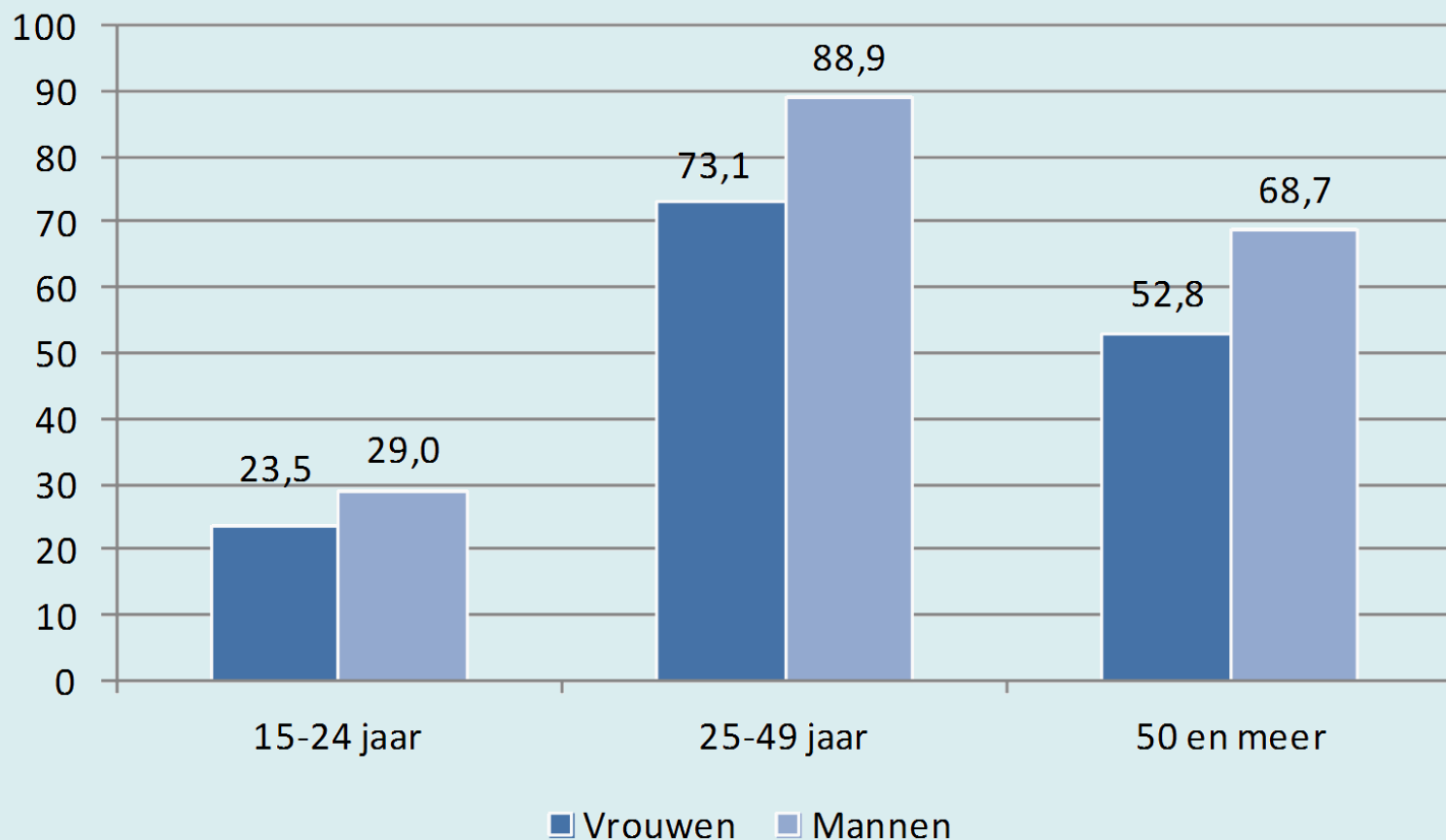
Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid

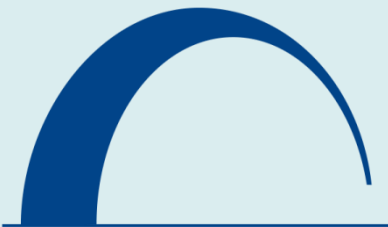
Herintredende vrouwen

Enkele statistische inzichten in de Brusselse context

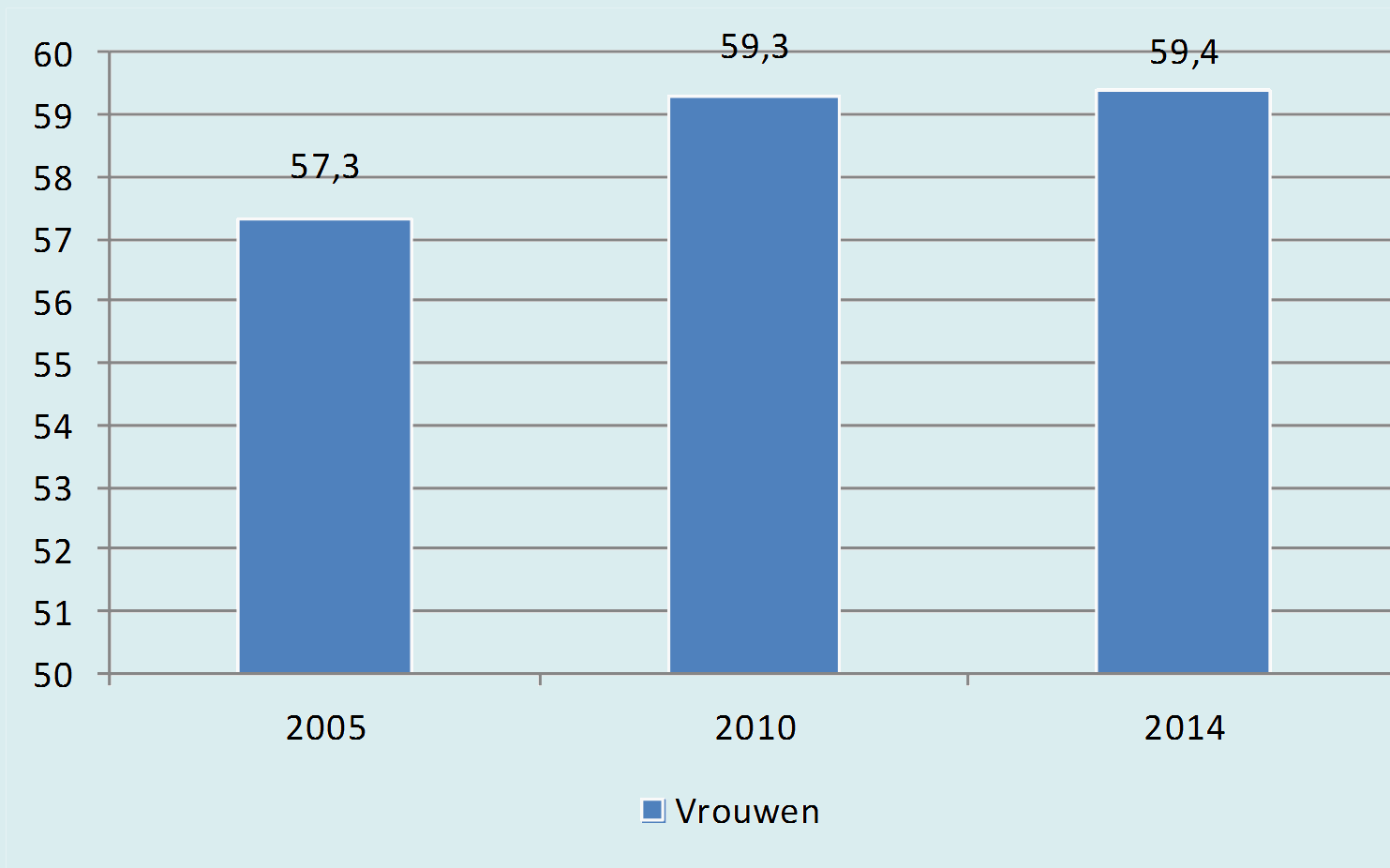

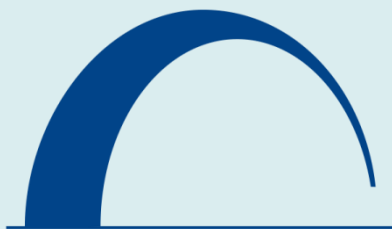
Activiteitsgraad volgens geslacht en leeftijd in het BHG in 2014

Evolutie van de activiteitsgraad van de vrouwen in het BHG in 2014

Activiteitsgraad van de vrouwen volgens leeftijd en origine in het BHG in 2012

	Belg	Maghrebijnen	Andere Afrikanen	Totaal Vrouwen
30-39 jaar	88,3%	52,7%	53,3%	61,3%
40-49 jaar	83,8%	49,3%	61,3%	62,9%
50-60 jaar	74,2%	30,6%	54,1%	56,9%

Studieniveau van NWWZ vrouwen buiten EU in BHG in 2014

	LAAG	MIDDEN	HOOG
Aantal vrouwen	7.327	534	297
% vrouwen	89,8 %	6,5 %	3,6 %

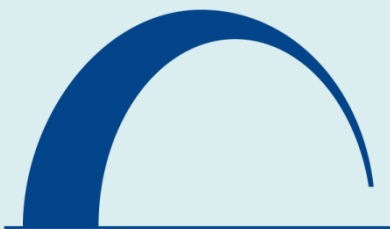
7.327 vrouwen met laag studieniveau waarvan 6.748 met “andere studies”

Schatting van de herintredende vrouwen in 2014

- Schatting van het aandeel herintredende vrouwen tussen 25 en 49 jaar dat zich bezighielden met het huishouden voordat ze werkloos IAB werden in het BHG (2014) (gemiddelde op 5 jaar)

	Aantal Vrouwen	In %
25 – 49 jaar	4.417	16,0 %
Totaal	5.504	14,6 %

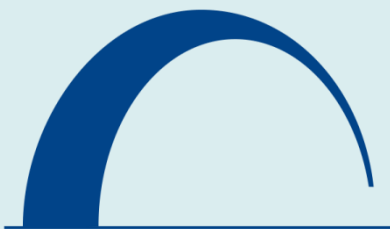
Gewestelijke vergelijking van het aandeel herintredende vrouwen in 2014

	BHG	Vlaams Gewest	Waals Gewest	België
25 – 49 jaar	16,0 %	9,7 %	8,0 %	10,5 %
Totaal	14,6 %	6,8 %	6,6 %	8,4 %

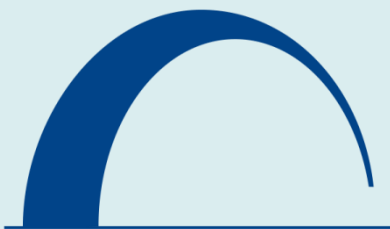
Eenoudergezinnen

- 10,8% van de huishoudens zijn eenoudergezinnen in BHG (2006)
- 13,9 % van de alleenstaande moeders van 20 – 49 jaar (ten opzichte van alle vrouwen van 20 – 49 jaar)
- 89,5 % van de vrouwen die de kinderen houden na scheiding

De herintredende vrouwen : geconfronteerd met specifieke moeilijkheden (1)

- ↳ Moeilijkheden door de afwezigheid van een statuut -> geen toegang tot tewerkstellingsmaatregelen, niet-prioritair publiek, enz.
- ↳ De specifieke aspecten van de herintredende vrouwen worden niet erkend
- ↳ moeilijkheden in verband met de soms negatieve perceptie van de werkgevers

De herintredende vrouwen : geconfronteerd met specifieke moeilijkheden (2)

- ↳ Moeilijke inschakeling door de duur van de afwezigheid en nadeel door hun leeftijd op het moment van hun terugkeer
 - ↳ Verworven competentie gedurende hun inactiviteitsperiode weinig of niet gevaloriseerd in termen van inzetbaarheid
- Gedurende hun inactiviteitsperiode
- > activiteiten ([in]formeel vrijwilligerswerk, artistieke activiteiten, opleidingen enz.)
 - > ontwikkeling van nieuwe vaardigheden

Actievoorstellen

Bij Actiris

- ↳ institutionele en categoriale erkenning van hun statuut
- ↳ invoering van een structuur van het type AAZW die op hun problematiek is afgestemd
- ↳ lancering van een mediacampagne die zich specifiek op deze groep vrouwen richt
- ↳ aanpassing van onze website: een specifieke rubriek voor de herintredende vrouwen
- ↳ analyse van de kansen en de mogelijkheid om een bepaald aantal gesubsidieerde betrekkingen in de categorie “herintredende vrouwen” open te stellen
- ↳ het beheer van de doorstroming tussen inactiviteit-activiteit uitwerken, en meer algemeen een beter afstemmingsbeleid tussen gezinsleven en beroepsleven

Diverse initiatieven

- Cel Back To Work van Actiris
 - ⇒ Om van een deel van de diensten van Actiris gebruik te kunnen maken, moeten de herintredende vrouwen zich als vrije werkzoekende inschrijven. Deze categorie van inschrijvingen geniet een beperkt aantal rechten en dekt slechts een minderheid van de betreffende vrouwen.
- Taken van de verenigingen op het terrein → partnership
- Impulse Women in Business
 - Partnership
 - Site vrouwelijk ondernemerschap
- Lokale initiatieven : voorbeeld van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe :
 - Organisatie van workshops “vrouwenproject”, die vooral op geschoolde vrouwen gericht zijn

Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid

Bedankt voor jullie aandacht!